

Széchenyin kylpylän ulkoallas houkuttelee varttuneempaa väkeä.

KYLPYLÄLOMALLA UNKARISSA Leivoksia ja lämpimiä kylpyjä BUDAPESTISSA

22.1.2024 6.30

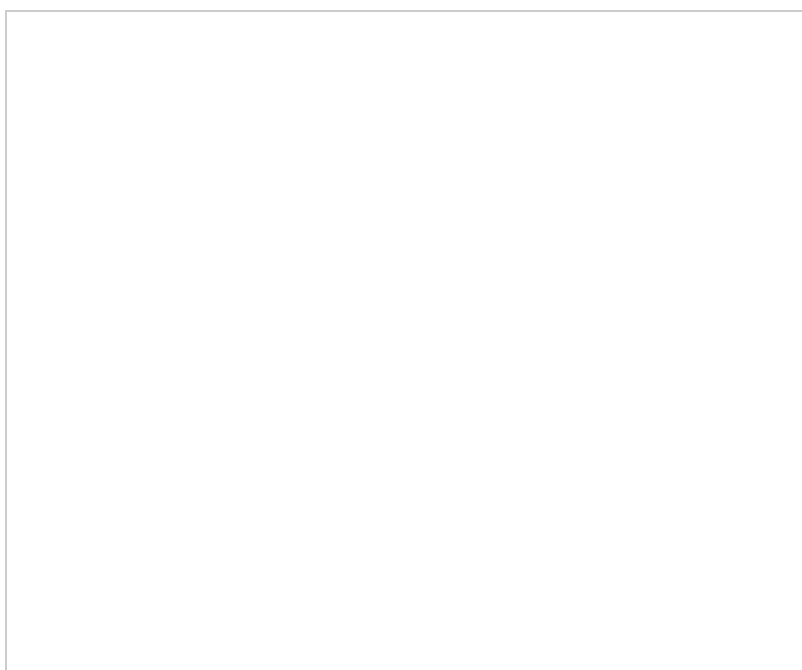
”Mmmm... jossakin leivotaan tuoretta pullaa”, nuuhkaisee matkakumppanini bulevardilla Budapestissa. Seuraamme tuoksua – tuosta kaupasta se ei tule eikä viereisestä kahvilasta, vaan etäämpää... tuolta!

TEKSTI ja KUVAT: MARJA-LIISA KINTURI

Pienen kujan edessä on jo pieni jono. Kyltti ikkunassa kertoo, että leipomossa myydään perinteisiä unkarilaisia Kürtöskalács-leivonnaisia. Jonoon järjesty!

Leipuri pyörittelee taikinasta makkaran, jonka kietoo kaulimen ympärille ja laittaa paistumaan pyörivään grilliin. Pian nautimme vaniljalta ja kanelilta tuoksuvia pullatötteröitä, joista on kävellessä helppo napsia herkullisia suupaloja. Ei ihme, että katuleipomot ovat niin suosittuja. Iltaisin Kürtöskalács-kioskien eteen muodostuu pitkiä jonoja.

Leipuri pyörittelee taikinasta makkaran, jonka kietoo kaulimen ympärille ja laittaa paistumaan pyörivään grilliin.

Budapest on muutenkin herkullinen, ellei satu vieroksumaan gulassikeittoja ja paprikaa eri muodoissaan. Tarjolla on toki paljon muitakin. Ruokalistat ovat nykyisin usein myös englanniksi. Kun maa oli vielä Stalinin saappaan alla (kyseiset saappaat on säilötty Memento-puistoon kaupungin ulkopuolelle muiden kommunismin ajan uhmakkaiden muistomerkkien seuraan) ruokalista olisi yhtä hyvin voinut olla hepreaksi, sillä väitetystä sukulaiskielestä ei ollut apua sitä tavatessa – ei liioin muista länsimaisista kielistä. Budapestin leveät kadut ja bulevardit upeine rakennuksineen muistuttavat vieläkin vanhemmasta ajasta, Itävalta-Unkarin keisarivallasta ja suuruudesta, jota sosialismi ehti vain hipaista. Monet kauniit rakennukset on restauroitu ja katukuva vetää vertoja Pariisille.

Budapestiin pääsee helpoimmin Finnairin suoralla lennolla Helsingistä. Monet matkatoimistot järjestävät sinne myös pakettimatkoja.

Monet kauniit rakennukset on restauroitu ja katukuva vetää vertoja Pariisille.

Unkarin perinteinen kylpyläkulttuuri on voimissaan ja kylpylöistä on varaa valita. Hienostuneita perinteitään vaalivaan Gellértin kylpylään Budan puolella Szabadság-sillan pielessä on helppo astella, mutta sitä ennen (tai sen jälkeen, kuinka vain) kannattaa istahtaa Gellértin kahvilan punaisella plyysillä verhottuihin tyyliuoleihin ja nauttia leivoksista, laajasta kahvivalikoimasta ja kiireettömästä tunnelmasta kristallikruunujen alla. Ohimennen voi ihailla ulko-ovien tuntumassa yläkertaan johtavien portaiden taustaa somistavia värikkäitä lasimalauksia.

Kylpylän mosaiikkikoristellussa aulassa on myymälöitä, joista voi ostaa uimapuvun, jos oma on sattunut jäämään kotiin, tai kylpylän logolla varustetun tyylikkään kylpytakin. Aulasta voi kurkistaa myös allasosastolle, joka on parannettu painos Helsingin perinteikkäästä Yrjönkadun uimahallista.

Kylpylässä on kolme isoa ulkoallasta hierovine vesiputouksineen ja karusellipyörteineen.

Tällä kertaa päätämme jättää Gellértin väliin ja mennä nauttimaan aurinkoisesta, vaikkakin viileästä säästä Széchenyin kylpylään, joka on Budapestin suurin. Kylpylään pääsee keskustasta kätevästi keltaisella metrolinjalla 1 ja samalla voi testata Manner-Euroopan vanhimman, vuodelta 1896 peräisin olevan metron retrohenkistä kyytiä. Junat ovat vanhanmallisia ja asemat restauroitu 1800-luvun tyyliin. Metro kulkee aivan katutason alapuolella.

Kylpylässä on ulkona kolme isoa, kaarevaa allasta hierovine vesiputouksineen ja karusellipyörteineen. Altaat ovat auki ympäri vuoden. Vesi tulee kuumista lähteistä, jotka löydettiin vuonna 1879. Keskimäinen iso allas on käyntimme aikaan remontissa, mutta kahdesta muusta nousee lupaava lämmin höyry aurinkoiseen, mutta vilpoiseen syysilmaan.

Kylpylän ovella on vastassa pari tehokasta nuorta myyntitykkiä, jotka tarjoavat kolminkertaiseen hintaan hoitopaketteja hierontaoneen, savikylpyineen ja virkistävine tuoremehueineen. Hinta on suomalaisittain halpa, mutta arvelemme nauttivamme päivästä ilman savea ja hierontaajakin.

Valitsemme tavallisen kylpylipun, jolla saa nauttia kaikista 18 erilämpöisestä altaasta ja lukemattomista saunoista, joiden astemäärät vaihtelevat 40:stä 100 asteeseen. Vaihtoehtoina on lisäksi yrttien ja eucalyptuksen tuoksuisia höyryjä. Saamme rannekkeen, joka avaa ja sulkee säilytyslokeron oven. Pukukopissa on hauska systeemi: penkin etummaisessa laudassa on saranat ja kahvat. Kun kahvoista kääntää laudan alas, kyltti ulkopuolella muuttuu punaiseksi ja eteen kääntynyt penkin lauta telkeää tehokkaasti oven. Ulos pääsee, kun penkin nostaa ylös, ja vaatepuulle ripustetut vaatteet voi viedä lukittavaan kaappiin, joka suljetaan rannekkeella. Sitten polskimaan! Rennon päivän päätteeksi maistuu ooppera pääkadun Andrassyn silmiä hivelevän kauniissa oopperatalossa ja unkarilaisen viinin kyydittämä illallinen läheisessä pikkuravintolassa.

PLUSSAT

- o Toimiva julkinen liikenne, jossa kaikki yli 65-vuotiaat saavat matkustaa ilmaiseksi.
- o Paljon nähtävää ja koettavaa.
- o Ystävälliset ihmiset auttavat matkailijaa pyytämättäkin.

Gellértin kahvilan suussa sulavat herkut kutsuvat maistelemaan.

Gellert-kahvilan portaikko.

MIINUKSET

- o Suurkaupungin on kova ja meluisa liikenne.
 - o Monet opasteet ovat edelleen vain unkariksi.
 - o Forintin iso kurssiero euroon nähden tekee hinnoista vaikeasti hahmotettavia (1 euro = 323,5 HUF).
- leipäteksti

Széchenyin kylpylän päärakennus.

Gellertin kylpylän sisääntulo.